

có tổ chức tối đơn giản (*đa số* = *đa* + *số*, *nông dân* = *nông* + *dân*): chúng không phải là hình vị mà là hai từ ghép.

c) Từ ghép *hợp tác xã* có thể chia nhỏ thành hai bộ phận có giá trị về mặt ngữ pháp là *hợp tác* và *xã*: *hợp tác* vẫn chưa có tổ chức tối đơn giản (*hợp tác* = *hợp* + *tác*) nên tuy là một bộ phận của từ, nó vẫn chưa phải là hình vị. Duy chỉ có *xã* là vừa có giá trị ngữ pháp, vừa có tổ chức tối đơn giản: *xã* mới đúng là một hình vị.

3. Trong tiếng Việt, có một loại đơn vị xưa nay ta thường quen gọi là "tiếng", "tiếng một" hay là "chữ", ví dụ: *ăn*, *học*, *nhà*, *cửa*, *cao*, *rộng*, *và*, *nhưng*, *đã*, *sẽ*, *tri*, *thức*, *thiên*, *địa*, *tiểu*, *vô*, *bất* v.v... Gọi loại đơn vị này là "tiếng", "tiếng một" tức là căn cứ vào ngữ âm; gọi là "chữ" tức là căn cứ vào văn tự. Trong tiếng Việt, mỗi tiếng bao giờ cũng phát ra một hơi, nghe thành một tiếng, và có mang một thanh điệu nhất định. Trong chữ viết, từ chữ Nôm trước kia cho đến chữ Quốc ngữ hiện nay, mỗi tiếng bao giờ cũng viết rời ra thành một chữ. Đối với người Việt, khi đứng trước một câu văn hay câu thơ, muốn xác định có bao nhiêu tiếng là một điều không có gì khó khăn lắm. Ví dụ đứng trước câu thơ

Năm qua tháng lại vẻ vang

Năm nay tiền tuyến chắc càng thắng to.

Chúng ta rất dễ dàng xác định ra ngay được 14 tiếng: có thể xác định được bằng cách phát âm (phát thành 14 hơi) hay bằng cách nghe (nghe thành 14 tiếng); có thể xác định được bằng cách đếm thanh điệu (6 thanh ngang + 4 thanh sắc + 1 thanh nặng + 1 thanh hỏi + 2 thanh huyền = 14 thanh).